

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Idy Hanzelovej a členiek JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci navrhovateľky **Š. M.**, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni - ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o **invalidný dôchodok**, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/163/2008-38 zo dňa 24. júla 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24. júla 2008 č. k. 12Sd/133/2008-38, **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom zrušil rozhodnutie č. X. zo dňa 9. januára 2008 v spojení s rozhodnutím odporkyne č. X. zo dňa 13. júna 2008 a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie. Rozhodnutím zo dňa 9. januára 2008 bola navrhovateľka zamietnutá žiadosť o invalidný dôchodok podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších

predpisov (ďalej len ZSP), nakoľko miera poklesu vykonávať zárobkovú činnosť bola u navrhovateľky stanovená na 30%. Rozhodnutím zo dňa 13. júna 2008 odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 ZSP z dôvodu, že nezískala potrebný počet rokov dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. f/ ZSP v znení zákona č. 721/2004 Z.z.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že rozhodnutie odporkyne považoval za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pretože odporkyňa neuviedla, ktoré skutočnosti považovala za rozhodujúce pre posúdenie, či navrhovateľka nespĺnila podmienky nároku na invalidný dôchodok a teda odôvodnenie rozhodnutia nemá náležitosti podľa § 209 ods. 4 ZSP, najmä v ňom nie sú uvedené skutočnosti, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia, akými úvahami bola odporkyňa vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovala; vyslovil, že rozhodnutie obsahujúce len odkaz na príslušné právne predpisy je nepreskúmateľné. Konštatoval, že z doteraz vykonaného dokazovania nebolo možné dospieť k záveru, že navrhovateľka nespĺňala podmienky nároku na invalidný dôchodok len s poukazom na to, že nezískala potrebný počet rokov dôchodkového poistenia a to i vzhľadom na tvrdenie navrhovateľky, že pre svoj zlý zdravotný stav nemohla pracovať už od roku 2001a odporkyňa uložil doplniť dokazovanie na toto tvrdenie navrhovateľky.

Proti rozsudku podala odporkyňa včas odvolanie a vyjadrila názor, že krajský súd vec nesprávne posúdil a preto nesprávne rozhodol. Poukázala na právoplatný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 2So 165/03 zo dňa 26. augusta 2003, podľa ktorého navrhovateľka nie je ani čiastočne invalidná a preto jej uznanie za invalidnú od roku 2001 je vylúčené. Uviedla, že u navrhovateľky bola miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v súvislosti s rozhodujúcim zdravotným postihnutím - duševné choroby a poruchy správania, stredne ťažké formy, stanovená na 20% a zvýšená o 10% pre ďalšie zdravotné postihnutia, a to choroby podporného a pohybového aparátu a poruchy vyprázdňovania močového mechúra. Zdôraznila, že pre komplexné posúdenie jej zdravotného stavu boli doplnené ďalšie odborné vyšetrenia so záverom, že poruchy močového mechúra nie sú prekážkou pri vykonávaní kontinuálneho pracovného procesu. Ortopéd nepopísal žiadne závažnejšie obmedzenie kinetiky ani radikálnu symptomológiu. V priebehu roka nebola dokladovaná závažnejšia dekompenzácia psychiatrického ochorenia a preto bola aj po opakovanom prehodnotení zdravotného stavu navrhovateľky stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať pracovnú činnosť na 30%. Dodala, že posúdenie zdravotného

stavu navrhovateľky je obsahom lekárskej správy z 5. novembra 2007 a tvorí neoddeliteľnú súčasť odôvodnenia rozhodnutia z 9. januára 2008. Uviedla, že zdravotný stav navrhovateľky bol opätovne posúdený v rámci konania o opravnom prostriedku a bola uznaná za invalidnú od 2. apríla 2008 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 80%; navrhovateľka však nesúhlasila s dátumom vzniku invalidity a žiadala o jej priznanie od 20. júla 2005, v dôsledku čoho bol jej zdravotný stav posúdený z toho hľadiska, či do úvahy neprichádzala zmena dátumu vzniku invalidity. Dátum vzniku invalidity bol však ponechaný na 2. apríla 2008.

Odporkyňa ďalej uviedla, že u navrhovateľky je podľa § 72 ods. 1 ZSP vzhľadom na jej vek pri vzniku invalidity potrebných 5 rokov dôchodkového poistenia zisťovaných z posledných 10 rokov pred vznikom invalidity, no navrhovateľka mala v období od 2. apríla 1998 do 1. apríla 2008 zhodnotených len 455 dní. Dodala, že obdobie vedenia v evidencii nezamestnaných občanov od 1. mája 2001 do 31. decembra 2003, počas ktorého navrhovateľke nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti, nebolo na dôchodkové účely hodnotené. Poukázala tiež na skutočnosť, že navrhovateľka nevyužila možnosť dodatočne si doplatiť poistné, čím by jej vznikol nárok na invalidný dôchodok.

Na záver zdôraznila, že záver posudkového lekára je podkladom na rozhodnutie a „úvaha“ sa tu obmedzuje na „rešpektovanie tohto zákona a rozhodnutie v súlade s ním“, pretože „úvahy pri hodnotení dôkazov“ ohľadne zdravotného stavu je kompetentný robiť výlučne posudkový lekár sociálneho poistenia v zmysle § 153 a nasl. ZSP, ktoré sú obsahom jeho posudku a tento sa prikladá k rozhodnutiam o invalidnom dôchodku.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Nesúhlasila s názorom odporkyne, že nemá možnosť prihliadať na to, z akých dôvodov nevyužila možnosť dodatočne zaplatiť poistné a vyjadrila názor, že toto je v rozpore s jedným z princípov sociálneho poistenia, ktorým je odkázanosť občana. Zdôraznila, že rovnakými chorobami ako teraz trpela už od roku 2001 a odporkyni vytýkala, že jej postup bol v predchádzajúcom období voči nej taký, že invalidný dôchodok bol zamietnutý zakaždým z iného dôvodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s v spojení s §10 ods. 2 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie

prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Odvolací súd zo spisu krajského súdu ako aj z administratívneho spisu odporkyne zistil, že navrhovateľka žiadosťou zo dňa 20. júla 2005 požiadala o invalidný dôchodok. Podľa záveru posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka v Prievidzi zo dňa 11. augusta 2005 je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou 30%, pri rozhodujúcom zdravotnom postihnutí - duševné poruchy a poruchy správania (kap. V, pol. 4, písm. a/) – 20%, a zvýšení o 10% pre choroby podporného a pohybového aparátu. Rozhodnutím zo dňa 5. septembra 2005 (v spojení s rozhodnutím zo dňa 16. decembra 2005) bola žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zamietnutá, lebo nebola invalidná. Zdravotný stav navrhovateľky bol opakovane posudzovaný dňa 11. novembra 2005, 15. februára 2006, 7. septembra 2006 a 12. apríla 2007 s rovnakým záverom, že navrhovateľka nie je invalidná. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č.k. 18Sd/63/2006 zo dňa 9. júla 2007 rozhodnutia odporkyne zo dňa 5. septembra 2005, 16. decembra 2006 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Zdravotný stav navrhovateľky bol preto opakovane posudzovaný dňa 5. novembra 2007 s totožným záverom, ako v predchádzajúcich posudkoch a preto odporkyňa rozhodnutím zo dňa 9. januára 2008 opäť žiadosti navrhovateľky nevyhovela. Po podaní opravného prostriedku proti tomuto rozhodnutiu posúdil jej zdravotný stav posudkový lekár sociálneho poistenia v Prievidzi dňa 17. apríla 2008, ktorý navrhovateľku uznal invalidnou s dátumom vzniku invalidity od 2. apríla 2008 a s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 80%, pričom za rozhodujúce zdravotné postihnutie stanovil duševné poruchy a poruchy správania – ťažké formy (kap. V, pol. 3, písm. b/) – 70% a percentuálnu mieru zvýšil o 10% pre choroby podporného a pohybového aparátu (kap. XV, oddiel E, pol. 3, písm. c/). Z uvedeného podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že došlo v krátkej dobe (r. 2005-2008) k podstatnej zmene v posúdení zdravotného stavu navrhovateľky, pričom táto zmena je z hľadiska miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nebola dostatočne odôvodnená, najmä vo vzťahu k okamihu vzniku invalidity a jej vývoja. Posudky nedávajú dostatočný podklad pre posúdenie vzniku poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 80% k 17. aprílu 2008, keď ešte podľa tvrdenia odporkyne na základe predchádzajúcich posudkov do tohto dňa pokles tejto schopnosti nedosahoval ani 40% pre vznik invalidity, pritom navrhovateľka tvrdí, že nemohla pracovať už od roku 2001. Správne preto krajský súd rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Podľa názoru odvolacieho súdu pre posúdenie veci je rozhodujúcou skutočnosťou dátum vzniku invalidity, ako objektívnej skutočnosti, nezávislej na tom, či pri skoršom posudzovaní zdravotného stavu navrhovateľky bola invalidita zistená, alebo nie. Odvolací súd neprehliadol tvrdenie odporkyne, že rozsudkom z 26. augusta 2003 sp.zn. 2 So 165/03 bolo potvrdené rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok. V uvedenom konaní však posúdenie zdravotného stavu nedalo podklad pre priznanie žiadaného dôchodku. Nemožno však vylúčiť možnosť opätovného posúdenia celého vývoja zdravotného stavu navrhovateľky tak, aby mohol byť zistený nielen dátum 80%-ného poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ale aj skoršie štádiá tohto poklesu, ako sa toho navrhovateľka domáhala.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1,2 OSP potvrdil prvostupňový rozsudok, pričom poukazuje na krajským súdom uvedené dôvody zrušenia rozhodnutia.

V odvolacom konaní navrhovateľke nevznikli trovy konania, preto bolo rozhodnuté tak, ako je vo výroku uvedené.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 20. augusta 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Dagmar Falbová

